

Nr 82.

Av herr **Arnemark**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i fråga om vissa arvoden vid provårsläroverk.

I sina förslag till budgetåret 1941/1942 har skolöverstyrelsen beträffande de särskilda arvoden vid provårsläroverken föreslagit, att dessa skola, bortsett från de minskningar, som bli följden av nedgång i antalet ordinarie lärare och vissa ändringar i grunderna för beräkning av handledararvoden, utgå med oförändrade belopp. Statskontoret har för sin del ifrågasatt en besparing genom att förutsätta, att dels provårsarvodet skulle sänkas från 360 kronor till 300 kronor och utgå endast till ordinarie lärare, dels handledararvodet ytterligare sänkas. Departementschefen, som ej önskar begränsa provårsarvodet till enbart de ordinarie lärarna, anser, att en minskning av samtliga arvoden bör äga rum med $\frac{1}{3}$.

Att arvoden i tider av besvärlig ekonomi bli föremål för besparingsåtgärder synes sammanhänga därmed, att de kunna sänkas utan att en sådan åtgärd kan medföra rättsliga konsekvenser, att arvodestagarna i regel ej äro beroende av dem för sin existens och att de, som uppbära arvoden, om de ej äro nöjda med de sänkta arvoden, kunna avsäga sig de med arvoden ifråga förenade uppdragen. I detta avseende befinna sig emellertid de ordinarie lärarna vid provårsläroverken i en undantagsställning. De kunna nämligen ej avsäga sig det extraarbete, för vilket arvodet nu skulle sänkas med $\frac{1}{3}$ och som är av en många gånger synnerligen påfrestande art. Vid upprepade tillfällen har också från sakkunniga myndigheter sagts, att det arvode, som nu utgår och som nu ifrågasatts till sänkning, varit för knappt tilltaget.

I alldeles särskild grad gäller detta om det till provårsföreståndaren utgående arvodet. Föreståndaren, praktiskt taget alltid läroverkets rektor, åtnjuter ett arvode av 1,500 kronor men får däremot varken handledararvode eller provårsarvode. Om man bortser från tvenne läroverk har han ej heller för sitt arbete med provåret någon som helst minskning i sitt arbete som rektor. Föreståndararvodet har också vid flera tillfällen, t. ex. av 1936 års lärarutbildningssakkunniga, framhållits som oskäligt lågt. Föreståndarskapet torde nog redan nu vara ett av de förhållandevis allra sämst betalda uppdragen i statens tjänst. Även om man blott tar hänsyn till den tid, som föreståndaren är direkt upptagen i sitt arbete, som åhörare vid provlektioner och ordförande vid kritiker och konferenser, och ej medräknar den tid, som tages i anspråk av den allmänna handledningen av provårsärenden, torde hans timpenning kunna ungefärligen beräknas till nu kronor 2.45 och efter den föreslagna sänkningen kronor 1.45. Rektor kan ej heller tillåtas undandraga sig detta dåligt avlönade extraarbete, enär i så fall mycket stora kostnader skulle förorsakas statsverket.

Med hänsyn till vad ovan framhållits får jag sålunda hemställa,

att riksdagen måtte vid beräkningen av den anslagspost, i vilken särskilda arvoden vid provårsläroverk ingå, utgå från de belopp, som föreslagits av skolöverstyrelsen i fråga om provårsarvoden (360 kronor), av såväl skolöverstyrelsen som statskontoret i fråga om föreståndararvoden (1,500 kronor) och av statskontoret i fråga om handledararvoden (150 kronor, resp. 250 kronor).

Stockholm den 22 januari 1941.

Gustaf Arnemark.
